

D E C I Z I E

12 decembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil și de contencios administrativ

al Curții de Apel Chișinău

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul

Iulia Cimpoi

Judecătorii

Ion Secrieru și Aliona Danilov

Grefier

Daniel Bulgaru

examinând în ședință publică apelul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Frigotransport”, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Societatea cu Răspundere Limitată către Societatea cu Răspundere Limitată „Mustang-TR” privind încasarea datoriei, a dobânzii de întârziere și a plății pentru excesul de staționare, împotriva hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani din 23 iunie 2017, prin care acțiunea a fost respinsă,

c o n s t a t ă:

La 24 august 2016, reclamantul SRL „Frigotransport” s-a adresat în instanță cu o cerere de chemare în judecată către SRL „Mustang-TR”, prin care a solicitat încasarea din contul pîrîtului a datoriei în sumă de 31180,94 lei, a dobânzii de întârziere în sumă de 2685,83 lei, a excesului de staționare în valoare de 950 dolari SUA și a taxei de stat în mărime de 1579,71 lei.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că în baza contractului nr. T-GI-25 din 15 decembrie 2015 a prestat servicii de transport în valoare totală de 31180,94 lei, iar pîrîtul nu și-a executat obligația de plată a acestora, concomitent fiind admisă și o staționare excedentară a transportului pe motivul nedescărcării acestuia în termenul stabilit, motiv pentru care consideră că pîrîtul urmează să achite, conform clauzelor contractuale, și suma de 950 dolari SUA pentru 19 zile de staționare forțată.

Menționa reclamantul că la 18 februarie 2016 a remis pîrîtului o somație de plată, ce nu a fost, însă, executată.

Prin hotărîrea Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani din 23 iunie 2017, cererea de chemare în judecată înaintată de SRL „Frigotransport” a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 18 iulie 2017 și la 21 noiembrie 2017, SRL „Frigotransport” a declarat în termenul prevăzut de Lege apel împotriva hotărîrii primei instanțe, cerînd casarea acesteia și emiterea unei noi hotărîri, prin care acțiunea să fie admisă integral.

În motivarea apelului declarat, apelantul a indicat că potrivit contractului de transport T-GI-25, a preluat la 18 decembrie 2015 în calitate de transportator marfa vizată din or. Ankara, Turcia, iar devămarea acesteia a fost executată în or. Constanța, România la 23 decembrie 2015, iar din motivul neachitării rambursului convenit pentru serviciile prestate, transportatorul a fost nevoit să staționeze forțat timp de 19 zile lucrătoare, fapt confirmat de SRL „Mesta Marmură și Travertin”, prin aplicarea sigiliului și indicarea datei devămării, iar SRL „Frigotransport” a fost în imposibilitatea de a primi indicații din partea expeditorului, deoarece nenumăratele apeluri către intimat au rămas fără răspuns.

Consideră apelantul cu trimitere la prevederile art. art. 514, 572, 980, 1003 Cod civil, că intimatul urmează să-i achite sumele datorate, inclusiv valoarea transportului, dobânzile de întârziere aferente și compensația pentru staționarea forțată a unității de transport.

Reprezentantul apelantului SRL „Frigotransport”, avocatul Ursu Vera, în ședința instanței de apel a susținut apelul declarat și a solicitat admiterea acestuia în sensul formulat.

Reprezentantul intimatului SRL „Mustang- TR”, în ședința instanței de apel nu s-a prezentat din motive necunoscute, deși a fost legal citat despre locul, data și ora examinării pricinii, din care considerente, în temeiul art. 100 alin. (3), 102 alin. (4/1) și 379 alin.(1) CPC, Colegiul a dispus examinarea pricinii în absența acestuia.

Audiind reprezentantul apelantului, studiind materialele dosarului, Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău consideră apelul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea hotărîrii primei instanțe din următoarele considerente

În conformitate cu art. 385 alin. (1) lit. c) Codul de procedură civilă, instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul și să caseze integral sau parțial hotărîrea primei instanțe, emițînd o nouă hotărîre.

Conform prevederilor art. 373 alin. alin. (1) și (2) Codul de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță.

În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanța de apel de către participanții la proces.

Pe parcursul judecării pricinii în ordine de apel s-a constatat că la 15 decembrie 2015 SRL Frigotransport, în calitate de transportator, și XXXXXXXXXX, în calitate de expeditor, au încheiat contractul nr. T-GI-25, potrivit căruia apelantul s-a obligat să efectueze transportul mărfurilor pe ruta Ancara, Turcia – Constanța, România, data încărcării fiind stabilită de părți la 18 decembrie 2015, iar data descărcării nefiind specificată, la pct. 20 al contractului fiind specificat că termenul normativ de descărcare constituie 72 de ore. Potrivit contractului nominalizat, valoarea serviciilor ce urmau a fi prestate de către apelant a fost stabilită de părți în sumă de 1400 euro, achitabilă la descărcare (f.d. 5).

Conform scrisorii de trăsură prezentate de către apelant, destinatarul mărfii a recepționat marfa la 22 ianuarie 2016 cu mențiunea în scrisoarea dată că transportul este preplătit (f.d. 7).

La 25 aprilie 2016 apelantul a întocmit pe numele intimatului factura seria WB nr. 3052055 privind serviciile de transport contractate în valoare de 31180,94 lei, aceasta fiind contrasemnată doar de către apelant (f.d. 6), la aceeași dată fiind întocmit actul de prestare a serviciilor de transport, nesemnat de către intimat (f.d. 8).

Potrivit actului privind staționarea forțată a autovehiculului din 22 ianuarie 2016, semnat de șoferul, directorul, directorul adjunct și contabil șef ai apelantului, pe care este aplicată ștampila SRL „Mesta Marmură și Travertin”, România și o semnătură sub mențiunea referitoare la faptul că devămarea mărfii a avut loc la 23 decembrie 2015, iar descărcarea acesteia s-a realizat la 22 ianuarie 2016, temeiul indicat pentru staționarea transportului fiind expusă lipsa plății la descărcarea camionului (f.d. 9-10).

Prin somația de plată a apelantului nr. 447-16/8fb din 18.02.2016, recepționată de intimat la 23 februarie 2016, s-a solicitat achitarea în teren de 7 zile a sumei de 1400 euro și a penalității pentru staționarea vehiculului în sumă de 950 dolari SUA (f.d. 11-12).

Colegiul civil reține că în temeiul art. 512 alin.(1) Cod civil, în virtutea raportului obligațional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestații, iar debitorul este ținut să o execute. Prestația poate consta în a da, a face sau a nu face.

În conformitate cu art.514 Cod civil, obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) și din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii.

Potrivit dispozițiilor art.572 alin. alin. (1) și (2) Cod civil, temeiul executării rezidă în existența unei obligații.

Obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul și în momentul stabilit.

În corespundere cu art. 617 alin. (2) lit. a) Cod civil, nu este necesară somație în cazul în care este stabilită o dată calendaristică pentru executarea obligației.

Conform prevederilor art. 619 alin. alin. (1) și (2) Cod civil, obligațiilor pecuniare li se aplică dobânzi pe perioada întârzierii. Dobânda de întârziere reprezintă 5% peste rata dobânzii prevăzută la art.585 dacă legea sau contractul nu prevede altfel. Este admisă proba unui prejudiciu mai redus.

În cazul actelor juridice la care nu participă consumatorul, dobânda este de 9% peste rata dobânzii prevăzută la art.585 dacă legea sau contractul nu prevede altfel. Nu este admisă proba unui prejudiciu mai redus.

Articolul 980 alin. (1) Cod civil statuează că prin contractul de transport, o parte (căraș, transportator) se obligă față de cealaltă parte (pasager sau client) să o transporte împreună cu bagajele ei sau, respectiv, să transporte încărcătura la locul de destinație, iar cealaltă parte se obligă să plătească remunerația convenită..

În baza art. 1004 alin. alin. (1)-(3) Cod civil, dacă destinatarul refuză să preia încărcătura, cărașul are dreptul să dispună de ea fără a prezenta primul exemplar al scrisorii de trăsură.

Destinatarul poate, chiar și în cazul refuzului de a prelua încărcătura, să mai ceară livrarea ei cât timp cărașul nu a primit o indicație contrară de la client sau nu a dispus de încărcătură.

Dacă apare un impediment de livrare după ce destinatarul a dat indicații, în baza prerogativelor sale prevăzute la art. 1001 alin.(3), ca încărcătura să fie livrată unui terț, atunci, la aplicarea alin. alin. (1) și (2) din prezentul articol, destinatarul ia locul clientului, iar terțul locul destinatarului.

Raportînd dispozițiile normelor citate mai sus la circumstanțele cauzei, Colegiul conchide că la dosar au fost anexate suficiente probe ce dovedesc cert executarea de către apelant a obligațiilor contractuale asumate de transport, situație ce impune intimatului obligația corelativă de plată a acestor servicii în sumă de 1400 euro.

Instanța constată că la dosar lipsesc probe ce ar dovedi achitarea de către intimat a remunerației transportatorului pentru transportul efectuat, motiv pentru care acesta urmează a fi obligat la plata sumei indicate prin hotărâre judecătorească.

Or, în speță lipsesc temeiuri legale sau contractuale ce ar libera intimatul de executarea obligației pecuniare sus-indicate, motiv pentru care este certă necesitatea adjudecării sumei de 1400 euro din contul intimatului.

Colegiul apreciază ca fiind eronate argumentele intimatului cu trimitere la prevederile pct. 27 al contractului sus-indicat, potrivit căruia în cazul în care transportatorul încasează de la destinatar sau expeditorul mărfii mijloace bănești în numerar, acesta este obligat să achite pîrîtului comisionul de expediție prin transfer în termen de 3 zile, răspunderea pentru încasarea mijloacelor bănești aparținînd reclamantului, iar faptul descărcării mărfii confirmă faptul primirii mijloacelor bănești, deoarece la materialele cauzei lipsesc înscrisuri ce ar confirma că apelantul a încasat de la destinatarul transportului sau expeditorul mărfii mijloacele bănești în contul achitării serviciilor de transport.

Or, în temeiul art. 118 alin. (1) CPC, în cazul în care anume intimatul pretinde că apelantul ar fi încasat valoarea transportului de la destinatar sau expeditor, anume intimatului îi aparține sarcina probării acestui fapt, prin prisma art. 122 alin. (1) CPC, în acest sens fiind admisibile doar înscrisuri ce confirmă efectuarea plății, deoarece transferurile între persoanele juridice urmează a fi confirmate prin ordinele de plată corespunzătoare, lipsă la materialele prezentei cauze.

În aceeași ordine de idei, Colegiul civil apreciază ca fiind eronate concluziile instanței cu referire la scrisoarea de trăsură prezentată de apelant, ce conține mențiunea referitoare la pre-achitarea încărcăturii, deoarece acest fapt nu confirmă achitarea serviciilor de transport, ci, din contra, combate argumentele intimatului referitoare la descărcarea eronată de către apelant a mărfii, contrar prevederilor pct. 33 al contractului ce instituie o interdicție în acest sens în cazul neachitării mărfii transportate de către destinatar, astfel încît mențiunea indicată nu confirmă nici achitarea serviciilor de transport, nici existența temeiurilor de retenție a mărfii de către transportator în raport cu destinatarul.

Colegiul civil conchide că în condițiile expuse mai sus, nesemnarea de către intimat a facturii întocmite de apelant referitoare la serviciile prestate nu constituie un temei ce ar justifica neachitarea de către intimat a serviciilor contractate, realizate deplin de către apelant, deoarece obligația de plată a acestora este generată de executarea de către apelant a obligației asumate de transport a mărfurilor.

Subsecvent, dat fiind că potrivit contractului încheiat părțile nu au stabilit o dată a efectuării plății, instanța constată că obligația pecuniară a intimatului a devenit scadentă la 01 martie 2016, conform art. 575 alin. (1) și art. 617 alin. (1) Cod civil la expirarea a 7 zile de la recepționarea la 23 februarie 2016 a somației de plată de la apelant, motiv pentru care instanța constată că din această dată intimatul era în întîrziere ca urmare a neexecutării obligației de achitare a sumei datorate apelantului de 1400 euro, echivalentul a 31180,94 lei confirm facturii întocmite de acesta.

Prin urmare, intimatul are, conform art. 585 și art. 619 alin. (2) Cod civil, ce prevede că în cazul actelor juridice la care nu participă consumatorul, dobînda este de 9% peste rata dobînzii prevăzută la art.585 dacă legea sau contractul nu prevede altfel, și că nu este admisă proba unui prejudiciu mai redus, obligația de plată a dobînzii de întîrziere pentru perioada indicată de apelant – 01 martie 2016 – 07 iulie 2016, în mărime de 2685,83 lei, avînd în vedere solicitările apelantului examinate prin prisma art. 240 alin. (3) CPC în contextul în care dobînda de întîrziere pentru această perioadă, calculată conform ratelor de bază stabilite de BNM în perioada respectivă, publicate în Monitorul Oficial, însumează 2687,54 lei, după cum urmează:

- 01.03.2016-30.03.2016: $[(31180,94 \text{ lei} \times (9\% + 19\%) / 365) \times 29 \text{ zile}] = 693,67 \text{ lei};$
- 31.03.2016-27.04.2016: $[(31180,94 \text{ lei} \times (9\% + 17\%) / 365) \times 28 \text{ zile}] = 621,91 \text{ lei};$
- 27.04.2016-25.05.2016: $[(31180,94 \text{ lei} \times (9\% + 15\%) / 365) \times 28 \text{ zile}] = 574,07 \text{ lei};$
- 26.05.2016-03.07.2016: $[(31180,94 \text{ lei} \times (9\% + 13\%) / 365) \times 39 \text{ zile}] = 732,97 \text{ lei};$
- 04.07.2016-XXXXXXXXXX: $[(31180,94 \text{ lei} \times (9\% + 10\%) / 365) \times 4 \text{ zile}] = 64,92 \text{ lei}.$

În consecință, Colegiul civil constată că în speță se întrunesc premisele legale pentru adjudecarea sumei pretinse de apelant a dobînzii de întîrziere în mărime de 2685,83 lei.

Concomitent, instanța de apel reține că în temeiul art. 624 alin. alin. (1)-(5) Cod civil, clauza penală (penalitatea) este o prevedere contractuală prin care părțile evaluează anticipat prejudiciul, stipulînd că debitorul, în cazul neexecutării obligației, urmează să remită creditorului o sumă de bani sau un alt bun.

Prin clauză penală se poate garanta numai o creanță valabilă.

Clauza penală poate fi stipulată în mărime fixă sau sub forma unei cote din valoarea obligației garantate prin clauza penală sau a părții neexecutate.

Părțile pot conveni asupra unei clauze penale mai mari decît prejudiciul.

Debitorul nu este obligat să plătească penalitate în cazul în care neexecutarea nu se datorează vinovăției sale.

Prin prisma acestei norme instanța reține că în temeiul pct. 20 al contractului susmenționat, în cazul staționării autovehiculului supra perioadei stabilite de părți pentru descărcarea acestuia (72 ore de la prezentare), intimatul și-a asumat obligația de a achita cîte 50 dolari SUA pentru fiecare zi lucrătoare de staționare a autovehiculului apelantului.

În speță, instanța de apel reiterează că autovehiculul a fost prezentat de apelant pentru descărcare, cu marfa devămată, la 23 decembrie 2016, iar descărcarea a avut loc la 22 ianuarie 2016, astfel încît staționarea nenormativă a autovehiculului a durat 19 zile lucrătoare, astfel încît este cert că intimatul urmează să achite apelantului o penalitate în mărime de cîte 50 dolari SUA pentru fiecare zi de staționare extra-normativă a autovehiculului, ce constituie 950 dolari SUA pentru 19 zile lucrătoare de staționare ($19 \text{ zile} \times 50 \text{ dolari SUA/zi} = 950 \text{ dolari SUA}$).

Subsecvent celor indicate supra, dat fiind că instanța de apel a constatat temeinicia pretensiilor înaintate de apelant, aceasta aiunge

la concluzia că în temeiul art. 94 alin. (1) CPC, intimatul are obligația de a compensa acestuia cheltuielile de judecată suportate în legătură cu examinarea prezentei cauze, ce constau din taxa de stat achitată la depunerea acțiunii în sumă de 1579,71 lei, achitată prin ordinul de plată nr. 61 din 18 august 2016, și taxa de stat aferentă apelului declarat, în sumă de 1184,78 lei, achitată prin ordinul de plată nr. 1272 din 13 septembrie 2017, în total suma de 2764,49 lei.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că hotărîrea primei instanțe este neîntemeiată, instanța de apel stabilind temeinicia acțiunii, argumentele contrare ale intimatului și concluziile corespunzătoare ale primei instanțe fiind nefondate și combătute integral prin constatările expuse supra, Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău ajunge la concluzia de a admite apelul declarat, de a casa hotărîrea instanței de fond și de a emite o nouă hotărîre, prin care a admite pretențiile înaintate ca întemeiate.

În conformitate cu art. art. 385 alin. (1) lit. c), 389-390 Codul de procedură civilă, Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,

d e c i d e:

Se admite apelul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Frigotransport”.

Se casează hotărîrea Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani din 23 iunie 2017, pronunțată în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Societatea cu Răspundere Limitată „Frigotransport” către Societatea cu Răspundere Limitată „Mustang-TR” privind încasarea datoriei, a dobînzii de întîrziere și a plății pentru excesul de staționare cu pronunțarea unei noi hotărîri, prin care:

Cererea de chemare în judecată înaintată de Societatea cu Răspundere Limitată „Frigotransport” către Societatea cu Răspundere Limitată „Mustang-TR” privind încasarea datoriei, a dobînzii de întîrziere și a plății pentru excesul de staționare se admite ca întemeiată.

Se încasează din contul Societății cu Răspundere Limitată „Mustang-TR” în beneficiul Societății cu Răspundere Limitată „Frigotransport” suma de 31180 (treizeci și una mii una sută optzeci) lei 94 bani cu titlu de datorie, suma de 2685 (două mii șase sute optzeci și cinci) lei 83 bani cu titlu de dobîndă de întîrziere, suma de 950 (nouă sute cincizeci) dolari SUA cu titlu de penalitate pentru excesul de staționare, suma de 2764 (două mii șapte sute șazeci și patru) lei 49 bani cu titlu de taxă de stat aferentă acțiunii înaintate și apelului declarat, iar în total suma de 36631 (treizeci și șase mii șase sute treizeci și unu) lei 26 bani și 950 (nouă sute cincizeci) dolari SUA, sau echivalentul în lei, conform cursului valutar stabilit de Banca Națională a Moldovei, la data încasării acesteia.

Decizia rămîne definitivă în momentul pronunțării, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale, prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Președintele ședinței,

Judecătorul

Iulia Cimpoi

Judecătorii

Ion Secieru

Aliona Danilov